

[Knud Kristensen.]

jeg tror ogsaa af den ærede Ordfører for Socialdemokratiet, der sidst talte, at Arbejderne har sagt, at de vilde være villige til at bære Byrder, men ikke alene og heller ikke i højere Grad end andre Samfundsklasser. Efter min Opfattelse skal de heller ikke det, hvis vi kan gøre noget til det; men alligevel, det afgørende er, om de ikke netop ved denne Standsning af Pristalskruen ikke alene ikke bærer nogen Byrde, men tværtimod faar en Fordel. Det er det, jeg har forsøgt at vise at de faar, selv om enkelte kan lide Tab. Vi maa alle bære Byrder; de kommer til at bære Byrder paa Grund af Tidernes Ugunst sammen med saa mange andre, selvstændige næringsdrivende og andre, hvis Indtægter svinder. Det er ikke paa Grund af den Foranstaltning, som her foretages, det er paa Grund af hele den økonomiske Udvikling. Som sagt, der er for mig ingen Tvivl om, at hvis ikke dette blev gennemført, vilde deres samlede Byrder ved denne økonomiske Tilstand ikke blive mindre, men tværtimod større.

Man kan selvfølgelig sige, at i denne Situation, den Selvforsyningspolitik, vi nu er kommet ind paa, og denne Reguleringspolitik, der omfatter baade Lønninger og Priser, kunde man sætte Lønningerne op. Selvfølgelig, hvis man ogsaa er villig til at sætte Priserne op, og saa er det afgørende ikke Højden. Men skal Virksomhederne, maaske med formindsket Produktion, fremdeles kunne gaa, maa man sætte Priserne i et saadant Forhold til Lønnen, at der dog er en vis Fortjeneste ved at fortsætte disse Virksomheders Drift. Det er en Nødvendighed, hvis det størst mulige Antal skal komme i Arbejde. Men hvad er der saa vundet for Arbejderne?

Men hertil kommer, at der er visse Priser, vi ikke selv er Herre over, nemlig Prisen paa de Varer, vi skal sælge til Udlandet. Hvis der skal være Ligelighed, maa det afgørende være, at Lønniveauet staar i Forhold til Prisniveauet, i Forhold til de Priser, vi kan opnaa for vore Produkter i Udlandet, det vil sige de Vilkaar, som de Erhverv har, der leverer de Varer, vi skal sælge til Udlandet.

Efter mit Skøn har det været til Skade for hele vor økonomiske Udvikling i de senere Aar, at man har set bort herfra. Jeg skal aldeles ikke modsige, at man kan leve lige lykkeligt; enten man har et lidt højere eller lidt lavere Lønniveau, naar Priser og Lønniveau svarer til hinanden. Men det, der har været Skaden, er, at da et Pris-

veau blev dikteret os — dengang vi havde en vis Handel, ogsaa en vis Frihandel, med de Lande, vi kunde handle med, og ikke selv kunde paavirke disse Priser —, tilrettelagde vi i alt for høj Grad vor hjemlige Økonomi uden tilbørlig Hensyntagen til og Forbindelse med denne Side af Økonomien, som viste udad. Dette har efter mit Skøn bevirket den Skævhed, der har været i hele vor økonomiske Udvikling i de senere Aar, for den sidste Kriesituation indtraadte. Den skal vi ikke fortsætte med.

For mig kan man sætte Priser og Lønninger paa det ene eller det andet Niveau, naar de blot staar i det rigtige Forhold til hinanden. Selvfølgelig fører en Prisstigning og Lønstigning, der automatisk virker paa hinanden, lige ud i Inflation og Pengenes Værdiforringelse. Men, som sagt, det afgørende er ikke, om begge Dele ligger nogle Øre højere eller lavere; det kommer an paa, om Tallene staar i det rette Forhold til hinanden, ikke mindst at Lønnen staar i det rette Forhold til de Priser, som de eksporterende Erhverv kan opnaa for deres Varer paa det udenlandske Marked.

Det var de Betragtninger, jeg ønskede at fremføre ved dette Lovforslags Behandling angaaende vor Stilling i den Situation, vi nu staar i, og hermed skal jeg anbefale det foreliggende Lovforslag til hurtig Gennemførelse her i Rigsdagen.

Ole Bjørn Kraft: Den store og pludselige Ændring, der er indtraadt i vore Forhold, og som sikkert meget hurtigt vil øve sin Indflydelse paa alle vor Tilværelses Omraader, har allerede stillet, og vil i stigende Grad stille, store ekstraordinære Krav til alle Led i vort Samfund. Det er nødvendigt at gaa til det Arbejde, som nu forestaar, uden Fordomme eller Synspunkter, hvis Forudsætninger havde Rod i en Verden, der ikke længere eksisterer. Hvis det danske Folkesamfund skal komme igennem denne Tid — og det skal det — uden store indre Rystelser af social eller anden Natur og uden at blive ramt i sin Livsnerve, maa alle, alle Lag og alle Kredse af Befolkningen, frivilligt bøje sig for den Forudsætning, at alle Særinteresser maa sættes til Side, og at de Byrder, der skal bæres, og de Ofre, der skal bringes, skal bæres og bringes i Fællesskab. Ingen Skulder maa unddrage sig sin Del af Byrden, og enhver Del af Befolkningen maa være rede til at dele de fælles Kaar og ikke søge sig Udvej for at unddrage sig Fællesskabet i de ringere Levevilkaar, der vil blive vore. Der er den Trøst ved Erkendelsen af denne Virkelighed, at bryder virkelig Fælles-